

UJVIDÉKI HIRLAP

Az ujvidéki nemzeti munkapárt hivatalos közlönye.

Megjelenik minden csütörtökön és vasárnap.

BÁBELI ZAVARÁBOL

a háborus borzalmak hangjainak, a sebesültek és haldokló hörgő pianójától a veszett ágyu-kutyák förtelmes, égig csattanó, felhőt dörömbölő forte-jéig, a rettenetességek és szörnyűségeknek ezen a minden emberi képzelmet felülmúló, idegvesztő skáláján újból megcsendült egy sokat hallott, ó, jól ismert, régen hirdett hang: az angol fontok csengése.

A véres pénz! — így mondják az amerikaiak. A véres pénz, a tűz, a jég, a boldogság, a gyálat, a győtrelem gyújtókanóca az emberiség karneválján lejátszódó legrettenetesebb tüzijátéknak. Végződő agyunk kétkedve állítja meg fáradt gépét egy pillanatra: lehetséges-e, hogy ilyen hitványok miatt népek, országok pusztuljanak, társadalmak fölbomoljanak, emberek vesszenek, szenvedjenek, évszázadok hosszu munkáján emelkedett fáradságos kulturák omoljanak porba? — Az angolok pénz mindent csinál. Finanszírozza a lehetetlenné-lehetetlenebb vállalkozásokat, a háboru szörnyűségeinek őserdejébe kergeti a békés államokat, fontjainak csengése áthallatszik az Oceánon és ez gyönyörű muzsika, csodás zene, a gyanakvó amerikaiinak szeme fölragyog rá s municiót kapnak Anglia rabszolgái, fizetett harcos zászlósai 50 millió dollár érkezett mult pénteken Amerikába. Anglia fizetett, Anglia küldte. Kigyultak a harci tüzek a török mecsetek ormán, az olasz árkádok alatt, a végtelen orosz mezőkön, a csipkés flandriai tétőkön, a Kárpátok havas ormain, a messzeségbe vessző tengereken páncélos hajók robbanása kavarja föl a sötét hullámokat, a doberdói fensíkon elszórt komor halottak ezreinek némasága vadolja az átkos bőriznyar véres üzemleit. Anglia fizetett. Megfizette a golyókat, mik szendő katonáink győtrött testén kilyugatták a véres szegélyű pour le meritéket, megfizette a gránátokat, a srappelleket, mik feldúlták békés és csöndes kárpáti falvaink fehérbogarhátu kis házait, füstölgő romok merednek az ég felé szerzte a világon, vér és átok buggyan ki a haldokló hérosznak száján, fiaikat vesztett aszonyok zokogása hangos büntjelként sikolt az egész világ itélő fóruma elé, de Anglia nem akar tudni erről, Anglia fizetett! —

Az ujvidékiek hadiadója.

— A pénzügyigazgatóság javaslatai. —

Szombat reggel érkezett meg Ujvidékre a pénzügyigazgatóságának a hadiadóra vonatkozó kivetési lajstroma, amely a háborus év gazdasági életére igen jellemző adatokat foglal magában. A pénzügyigazgatósági javaslat szerint Ujvidéken 133 egyén keresett 20.000 koronánál többet.

A pénzügyigazgatóság a következők kéri az itt feltüntetett összegeket hadiadóban: Dr. Adamovich István ügyvéd 1472 kor., Adamovich Sándor keresk. 2320, Altvirth József magánzó 730, Bachrach Lajos terménykereskedő 4970, Bachrach Miksa mézszáros 730, Balla Árpád sertéshizl. 810, Balassa Henrik vezérigazgató 2320, Bauer Gyula sörkereskedő 1920, dr. Belohorszky János ügyvéd 719.84, dr. Brezovszky Nándor orvos 706.06, Brüll F. Frigyes kendergyáros 2120, Brunner Ede gőzmalomtulajdonos 890, dr. Bruck Benő ügyvéd 890, dr. Csirics A. Milán ügyvéd 890, Dietzgen Gábor nagykereskedő 1520, Dietzgen Imre földbirtokos 1920, özv. Dimitrievics Mihályné földbirtokos 1920, özv. Dimovics Matavuj Lyubica hagyatéka 1920, **Dungyerszky Lázár** földbirtokos 30250, dr. Dungyerszky Gedeon orsz. képviselő 2520, Dungyerszky György földbirtokos 1520, Dungyerszky Jakab földbirtokos 4220, Ernst Bernát fakereskedő 890, Ernst József kereskedő 810, Faith Ferenc gőzmalomtulajdonos 1920, Farkas Mór férjiszabó 810, dr. Fenyő Győző orvos 838.26, Fischer Sándor kereskedő 730, Frank Gyula kereskedő 730, Frank Lipót vállalkozó 1220, Freud Miksa sörkereskedő 810, dr. Freund Ede ügyvéd 730, Frits Györgyné bordélyos 730, Frigyesi Béla sörkereskedő 1050, dr. Gál Ödön ügyvéd 1130, dr. Gavanszky Tivadar ügyvéd 730, Gerchievics János magánzó 890, Gerich István sertéshizláló 2320, Gerő Vilmos gyümölcskereskedő 890, dr. Géza Imre ügyvéd 1050, dr. Grigorievics Milivoj ügyvéd 890, Grosz Miksa kereskedő 2120, Gör. kel. hitközség 1920, Trandafil alap 970, Hajós Miksa igazg. 1064.51,

Heim Fülöp földbérlő 1130, Heim Lipót földbérlő 1050, dr. Jojkics Mladen földbirtokos 938.67, Jerkovic János sertéshizláló 15.750, Jovanovics T. Milán rézműves 810, dr. Kassowitz Ármin orvos 1920, Katona Gyula bankár 2320, Kertész Mór kereskedő 970, Kiss Árpád bordélyos 1420, Klein Lipót kereskedő 890, Klein Oszkár droguista 970, Kolarszki Veszelin kereskedő 810, Kohn Gyula József kereskedő 2320, dr. Kondorossy Döme földbirtokos 890, dr. Kovács Bódog ügyvéd 730, Kovács József szállodás 1720, Kozma Rezső szállodás 810, Königstättler János szeszkeresk. 810, Königstättler Dusan szeszkeresk. 810, Königstättler Béla 810, Krausz Ede kereskedő 2120, Krón Károly háztulajdonos 1050, Krón Richárd kereskedő 1220, dr. Krno Milos ügyvéd 1242.41, dr. Kubinyi Károly ügyvéd 890, Lichtschein Sándor kereskedő 730, Lovrekovics Ferenc halkereskedő 2120, Löwy Adolf magánzó 1220, dr. Lusztig Nándor ügyvéd 730, Markovics Milorád 890, Matics Dusan igazgató 1040-92, Matkovic Béla főispán 1554-36, Menratin József kereskedő 1520, Meszlényi Fülöp ügyvéd 890, Mijatovics Milos földbirtokos 1720, Mikin Lázár kereskedő 810, Miroszavievics Koszta kereskedő 1520, Miroszavievics Lázár kereskedő 1050, Mogin Tivadar sertéshizl. 1920, Nikolics Izidor ny. főszolgabíró 1724-19, Novics Milán földbirtokos 810, Novics Vljako földbirtokos 890, Orbán Ignác méz. tanácsnok 867.75, Peics Péter földbirtokos 810, Pekló Béla vállalkozó 970, Piszarevics Milorád bordélyos 1720, Plavszics Gábor magánzó 890, Popovics Lyubomir kereskedő 890, Pupics Vilmos alezredes 328, Pucics György süzcs 970, özv. Radovanovics Györgyné 730, Radovanovics Péter kereskedő 730, Rainer Simon szeszkereskedő 1420, Roth Vilmos fakereskedő 1130, Rössler Albert kereskedő 1150, Rössler Márton kereskedő 730, Singer József fényképész 810, Sevics Mitrofan püspök 922.87,

Sztefanovics Lyubomir házbirt. 890, Sztefanovics Vladimir fűszerkereskedő 1220, dr. Sztojkovics Jefta orvos 773.57, Sztojkovics Milutin kereskedő 730, dr. Szentiványi Ármin ügyvéd 890, Szlávi János közjegyző 2320, dr. Szlezák Lajos ügyvéd 890, Schaffer Samu földbirtokos 2520, Schosberger Herman festker. 1050, Schosberger Lajos ügynök 890, dr. Schosberger Sándor orvos 652.34, Schwarz Lipót fakereskedő 1220, Schwarz József fakereskedő 1320, Teubner János szappangyáros 3320, Trosztler Albert fakereskedő 1050, Udvardi Józsefné bordélyos 970, Urban Ignác könyvkereskedő 507.68, Vajda Dezső fényképész 730, Váradi Lajos vendéglős 730, Vig Vilmos bankár 2320, dr. Wagner Károly orvos 648.48, Wagner Lajos kereskedő 1220, dr. Wagner Vilmos ügyvéd 4220, Weinfield Ignác zálogháztulajdonos 730, Weisz Leó gabonakereskedő 730, Wolf Samu fakereskedő 1050, özv. Wurst Lajosné házbirtokos 890, Ziegler Ferenc kötszerész 730, Zurkovic György vendéglős 890, Zwibach Adolf ruhakereskedő 890 korona.

A kivetési lajstrom a városház 14. szám alatti helyiségében folyó év szeptember 12-től 19. napjáig bezárólag közszemlére lesz kitéve oly célból, hogy azt mindenki megtekinthesse és arra netáni észrevételeit minden adóköteles megtehesse. Ez észrevételek az adókövetés megkezdéséig írásban a pénzügyigazgatóság-nál, utóbb akár szóval, akár írásban az adófelsőzlamlási bizottságnál terjeszthetők elő.

Egy ujvidéki tiszt mint életmentő.

Városunkba a harcterről szabadságra tért egyik katona beszállí Ujvidék egy fiának következő bátor és nemes tettét.

K. B. főhadnagyot parancsnoka julius hó 30-án küldte a déli harc-téren levő egyik mocsaras vidék felderítésére. A főhadnagy a felderítő utra magával vitte P. A. népfölkelő huszárt. Ketten lóháton keresztül — kasul járták a mocsaras, süppedékes területet

és az erdön át, számtalan akadályon keresztülhatolva folyton vízben gázolva, végezték nehéz és veszélyes feladatukat.

Ezen közben egy mélyebb vízhez értek, amelyen át kellett usztatni. Azonban a huszár lova hirtelen megakadt a hínárban és megbotolva, jobb oldalára dőlt.

A huszár egy darabig tartotta magát fuldokló lován, de csakhamar maga is a víz alá merült. A veszély legvégső pillanatában K. B. főhadnagy odauszított lovával a vergődő huszárhoz és saját élete veszélyeztetésével kiszabadította a fuldokló huszár lábát a kengyelvasból, a lovat pedig egy közeli zátonyra sikerült gázoltatnia, ahova aztán a huszár is kihuzta.

Ezután a főhadnagy, látva, hogy a huszár életét közvetlen veszély nem fenyegeti, visszazsztatott a hínáros vízben az erdő széléig levő parthoz, az ott veszteglő csónakba ugrott és revolverlövészekkel és kiabálással előhívta az erdőben szénát kaszáló katonákat, akiknek segítségével a csónakon a huszárhoz evetkeztek és azt lovával együtt kisegítették.

A főhadnagy vakmerő cselekedetért kitüntetésre van felterjesztve. Ujvidék itának hősiessége örömmel és büszkeséggel tölti el a főhadnagy nagyszámú barátait és tisztelőit.

A Bug tulsó partján.

Egy hatos hadnagy tábori levele.

Északi harctér, 1915. aug. 17.

Ujra hosszabb ideje állandó lakóhelyem a fedezék. Ágyam szalma, butorzatom néhány a falusi parasztházakból legényem szerezte padka, deszka, — még egy icike-picike szék: ezen fejtén Riskáját a még a háboru elején elmenekült falusi tanítónak oldalbordája.

Lakótársaim a régiéek. A régiéek, a megszokottak. A fekete vakond, a mezei egér, a szunyog, a száz meg száz légy (hamarjában nem is tudom, hány fajta), a hernyó, százlábu meg a földi giliszta. Ezekkel már-már összebarkáztam. Régi bajtársak, tisztességgel ejtessék ki mindig az ő nevük.

Fedezékem falán állandó a vizgyöngy. Legényeim segíteni akartak a bajon. Deszkával kibélelték az egész lakást. No, most nem a falról csurog rám a víz, — a deszkáról!... Valahogy csöbörből vödörbe jut így az ember... Ha nem köszöntött volna be oly korán itt a sárguló ősz, — naponta keringenek

bucsuzóra rajvonalkunk felett a vándoruttra elszálló golyák, vadkacsák csapata, — nem is volna nagy baj a nedvesség. Valóságos várrá építettük ki ezt a magaslatot a Bug tulsó partján. Csupa összekötő, futó-árok, — az ember szépen sétálhat bennük, — a golyó vagy belefuródik a földhányásba, vagy magasan — messzire repül.

A tisztí étkező a háboru architektura csoda alkotása. Katonák — béke idején kertészetet a tisztés foglalkozásuk, — valóságos parkot létesítettek. Gyep-téglából hatalmas dimenzióban a magyar meg az osztrák korona. Gyepes uton beér az ember a fedett étkezőbe, mely augusztus 18-ára, a felséges király születésnapjára minden pompával — iénnnyel felszerelve, mit csak a tábori élet nyújt s a katona élelmesség a maga eféle céljára nagyszerűen felhasznál.

Az étkező fedve van. Nemesak azért, hogy az eső át ne essen rajta, de srappell ellen is biztosítva van. Hűs, hivogató, barátságos hely ez az étkező.

Állásunk valóságos vár. Egészen kiépítve. Mégis folyton turunk, ásunk. Amíg parancs jó támadásra: az utolsó óráig. Hiába. Megszoktuk már. Akár ásóval-kapával is háboruszkodhatnánk.

Leszállt az est. Komor sötétség az egész vonalon. Benn az erdő közepén, — talán pástortűzes tisztáson, — orosz csapat dalra gyújt. Bánatos, szomorú dalok. Az elnyomatásnak, a szabadság nélküliségnek szonátái. Sok keserűség, fájdalom a szölamokban. Ezeket meg nem hallhatta a nagy cár! Vagy ha hallotta, kő van annak szíve helyén...

Ideát csapatba verődött magyar fiúk. Beszélgetnek. Otthon hagyott szeretőről, édes anyáról. Először egy-egy kis bánat. Aztán szép átmenetben tréla, kacagás. Tréfálódzás kacagás közben felejtik a bácskai portát. A gémes kutat. A végtelen rónát...

Hirtelen gyorstűzet ad a tüzéségünk. Nincs kacagás többé. Mélabus áriát se hord a szellő onnan átról az erdőből. Nagy a csönd. Két orosz jó által túlról Megadja magát. Önként rohan a fogságba. Megkérdezi tőle, miért jött: „Hej nem lehet azt kitartani. Borzasztó a tüzéség! Most is volt vagy kétszáz sebesültünk, halottunk...”

Ujra csönd. A végtelen, néma sötétséget egy ellőtt világítóörpentyű megszakítja: néhány percre megvilágítja a terepet.

Semmi nesz, semmi mozgás. Az előretolt előrs ébren örkö-

dik. Utászok a dróiakadályt huzák az arcvonal elé. Munkában ha mar vége az éjszakának.

Pitymallik. A hajnal előbuvik a felhők mögül. A felkelő nap első aranyugara felcsókolja a virány gyöngyharmatját. Világosság lesz. Most a nappal örködik. Az éjszaka éber örkatonája pihenésre dől. Alszik. Álma édes, mély.

Emberek, ne háborgassátok ezt az álmot.

Zechmeister Károly.

cs. és kir. 6. gy. e.-beli hadnagy.

Mi az oka a cukor-inségnek?

Előkelő ujvidéki kereskedő töl-lából közöljük ezt a mindenkit érdeklő cikket:

Sokan kívánják Ujvidéken, hogy a cukor árát maximálják. Ez a kívánság a helyzet teljes félreértésén alapul. A maximálásra nincs szükség, mert más cikke-vel szemben a cukornál távolról sem értek el a kereskedők oly hasznót, amely meg nem engedettnek volna tekinthető és a mi-zériáért a kereskedők a legcsekélyebb mértékben sem felelősek. Egyedül a kartell hatalmi tul-ten-gése felel minden bajért, mert a kartell az, amely a kereskedők rengeteg pénzét hónapokig ma-gánál tartja és 2—3 hónap után kamattérítés nélkül szállít, ha szállít cukrot, de akkor sem a kívánt és előirt beosztásban.

A kartell az, amely az előre fizetett cukor árát hónapok után kamat nélkül adja vissza a kereskedőnek, hogy a rendelést nincs módjában elfektuálni. A kartell a rendes süveges és kockacukor helyét kivételes grácia gyanánt a csekélyebb értékű kristály cukrot szóza a kereskedő nyakába száz perzentel drágábban, mint a hogy külföldre eladják.

A kartellnek köszönhetjük azt is, hogy a sajt ára enormis módon emelkedett, mert Svájccal szemben sem teljesíti vállalt kötelezettségeit, aminek retorziójaként a svájci szövetségtanács a sajtra kivitelit tilalmat állított és ezzel Magyarországon 30—50 szá-zalék áremelést idézett elő.

Az ujvidéki kereskedők valóságos detektív hajszát indítanak egy-egy waggon cukorért s hat hónap óta ugyszólván folyton uton vannak, hogy bármi áron, bármely uton cukrot szerezzenek a közönség számára. A közönség pedig nem ismeri az ország leg-hatalmasabb kartelljének ezt a szerepét. Egy ujvidéki kereskedő előzetes bejelentés és alázatos kérések után julius hóban befiz-

zetett 10.000 koronát egy waggon cukorért. Augusztus 8-án többrendbéli sürgönyváltás után levelet kap a kartelltől, hogy a gyár utasított az azonnali efektuálásra. Augusztus 24-ig cukor vagy értesítés a kereskedő-höz nem érkezett. Többszöri lázas távirati sürgetésre végre jött a válasz, hogy még ma sincs hire-hamva a cukornak.

A tanácsnak az a kötelessége, hogy cukrot szerezzen a kereskedőnek és akkor a maximálás felesleges, mert ha a kereskedők két-három héttel a rendelés után kapnak cukrot és olyan cukrot, aminőt a közönség részére rendelkez, akkor a maximált árnál még alacsonyabb árakat is fog az egészséges verseny produkálni. De ha a kartell továbbra sem ad cukrot, akkor minden tanácskozás meddő. A tanácsnak módjában áll hogy Ujvidéken véget vessen a kartell hatalmának.

Diákok napja.

A szokottnál hosszabb, közel négy hónapi szünidő után ismét élénk az utca, a városok vándormadarai, a friss pozsgás diákok visszatérésétől.

Mennyivel szokatlanabb azonban, — és ez a háborura vall — hogy a kisebb diákok többnyire a mamával jöttek a beiratásokra, mert a papa valahol az északi harctéren kergeti az oroszt, vagy pedig a tirol hegyek mellől kagac a szemébe a béka módjára felfuvalkodott, de reménytelenül támadó olasznak.

Sok száz diák lepi el e héten Ujvidék város utcáit, fűrgén sietnek a beírásokra, hogy lehetőleg elsőik legyenek, mert utána a mama megígérte, hogy elmennek habos kávét inni valamelyik fényes kávéházba.

A kisebb diákok — némelyike most lát először várost, — kíváncsian nézegeti a nagy házakat, a szaladó villamost és mindent, ami neki szokatlan és új. A nagyobbak közül, ha egy-egy összetalálkozik a tavalyi jó pajtsával, a felnöttek módjára, nagyot parolázik vele és azzal bizonyos diákos akcentussal szólítja meg:

— Szerbusz! Hogy vagy?

— Jól. Hát te hogy mulattál?

Akkor azután karöltve mennek tovább és mondják el egymásnak nyári élményeiket.

A mamák pedig, ó édes Istenem, mindenütt sopánkodnak, a hol fizetni kell: „erre is, arra is, ugyan ki győzi ezt, jól tanulj kiskiam, ha már ennyit költök rád. Hát még a könyv is drágább lett, ki gondolta volna? Hát ez a térkép okvetlenül kell? Minek az,

hiszen most ugyanis megváltozik minden!"

Most ugyanis megváltozik minden... A diákok egy-két év múlva már új földrajzt és új történelmet tanulnak, amelybe belelesz szöve a mostani nagy világháború, amelyet apa a fiával, tanár a tanítványával vállalva végző dicőségezen — és ne csodálkozzék az, aki betéved az idén egy nyolcadik osztályba és nagyobbára üres padokat lát... 1915...

Humoros meghívó a harctérre.

F. K. a 6. gyalogezred géppuskás osztágának közelegénye az olasz harctérrel levelet írt lapunk szerkesztőjéhez, egy bájos és a legegységibb humorról áthatott levelet, mely bizonyára első díjat nyerne, ha az ugynevezett lövészárkok-humorra pályázatot hirdetének. A szellemes kövített újvidéki gyerek. Ez a levél írójának ötletességén és talpraesettségén kívül még azt is bizonyítja, hogy bizony az olaszok ellen küzdő hadseregünk minden egyes katonájának hangulata kitünő, hogy az ellenségét — macacs támadásai és esztelen agyuzásai ellenére is — „huszonnyolcra” veszik, egyszerűen, hogy az Alpokban, a világ legnehezebb és legveszedelmebb harctérén a helyzet mai urai mi vagyunk. A levél egyébként így szól:

Mélyen tisztelt szerkesztő ur! Bocsnátot kérek, ha ezen pár soraimmal alkalmatlankodnék. De a harctéri kedélyek és szórakozások bősége miatt az otthoniakat is ugyanabban az áldásban szeretnők részesíteni, mert ebben a szórakozásban a kopott világon csak egyszer lehet részt venni. Ne csudálkozzék azonban, hogy a feladó, ki a hatodik gyalogezred infanteristája a házi ezred meghívóját szerkeszti, de tessék elhinni, hogy én szívelellel, tetőtől-talpig újvidéki fiu vagyok, csak önként álltam be a hatosokhoz.

Szíveskedjék az alábbi meghívót közölni:

Meghívó.

A cs. és kir. 6. gyalogezrednek van szerencsése értesíteni mindazokat, kiket illet: az otthoni dékkungoló bricsesz-nadrágot és hadicipót viselő, de a harctérre nem kívánczó, harcokról sokat mesélő, de harcteret sohasem látott kollégáinknak, és a korcsmákban s kávéházakban lézengő társaságnak; kórházakban s nyúlódó műbetegeknek, kik harctériszony, goiyó, srappnel és gránátalában szenvednek; kávéházakban és sétatereken megsebesült hősöknek, ekstraruhát viselő, vitézkedőknek; háború odahaza éltető és a harcavonuló katonáknak buzdító beszédet mondó vitézeknek; perbe foggott hadseregszállítóknak és posztócsalóknak; hadiszolgálatra alkalmas, de mindezeideig nem teljesített, bő nadrágot és apacsinget

viselő civilek figyelmébe ajánlja, hogy itt éjjel-nappal remek számokból álló műsorral

nyáriünnepélyt

rendez, melyre az igen tisztelt fentnevezetteket meghívja: a rendezőség. Belépődij nincs.

Az ünnepély folytatólagos. Vége a békekötés után, háromszoros lefuváskor lesz. Etelekről és italokról a cs. és kir. 6. hadikönyha gondoskodik. Az utazás a nyakba akasztott Legitima tions-Blatt felmutatása mellett, teljes Marschadjustierungban, a kincstárnak e célra berendezett különvonatán, negyedik osztályú szakosokban, díjmentesen történik. A zenét *Mannlicher* Kálmán zenekara szolgáltatja, *Maschinengewehr* Felix, *Schwere* Haubitz, *Harminc* és *Feles* Berta kisasszony bögömművész és *Scheinenwerfer* Eliz világhírű tilingkőművésznek közreműködésével.

Figyelmeztetés: A bátorság okfevlenül elhozandó és látható helyen viselendő.

Műsor:

Nyitány. Mannlicher Károlytól. 1. Táncczene. Maschinengewehr Félitől.

2. Népdalok. Énekli Schwere Haubitz. Ujdonság.

3. Velence ostroma. Játsza a Harminc és Feles Berta kisasszony, hadihajó és repülőgép kísérettel.

4. Futóverseny hátrafelé. Rendezi az olasz hadsereg, kíséri Feldhaubitz Izabella és Mienenwerfer Eliz művésznők.

5. Tűzijátékok. Világító rakéta, srappnel és gránátesővel.

6. Ballon és repülőgéplövészet az osztrák-magyar tüzérség által.

7. Bombavetés repülőgépről és léghajóról. Rendezi az osztrák-magyar légi flotta.

8. Az olasz diadal. Légből építte az olasz nép cenzora D'Annunzio költő, lerombolják a hatos bakák.

9. Sturm. Előkészíti az olasz vezérkar. Rückzugra korrigálja a kézigranátok és bajonettek támadásával, a drótkerítés erős fedezete mögött álló kombinál magyar csatasor.

Aki pedig ezeket mind végigéli, az a legszebb jutalom érli el. A jutalom pedig a „hósi halál”.

HIREK

Ujvidékfalva

körvonalai napról-napra jobban domborodnak ki. Már egy utcára való ház meg van és amikor *Mathovits* Béla főispán megindítja a legszelebb alapokra tervezett mozgalmát, a Kárpátokban egyszerre létesülni fog egy új község. *Ujvidék* társadalmának jószívűségéből, a mely az oroszok által felidult községek egyikének helyére kerül és az ott hontalanokká lett felvidéki vére-

inknek új meleg otthont fog adni.

Az U. T. K. Kárpáti napja, — amint az ismeretes, — a közbejött sajnálatos szerencsétlenség miatt elmaradt, de így is tisztességgel folytat be a város polgárságának áldozatkészségéből. Az elszámolások most vannak folyamatban, melyeknek megtörténte után azt az *Ujvidéki Hirlapban* részletesen ismertetni fogjuk.

A hozzánk érkezett és nyilvánosan nyugtázott adományokon felül egész sereg, nagy összegre rugó adomány érkezett a város polgármesteri hivatalához.

Joanovich Pál, miniszterelnökségi miniszteri tanácsos, kormánybiztoshelyettes az alábbi és nemes szívre valló melegsorokban küldött 800 koronát *Mathovits* Béla főispánhoz, mint az újvidéki mozgalom fejéhez:

Igen tisztelt Barátom!

Néhány nap hiján már egy éve tartózkodom Ujvidéken.

Ez idő alatt sok-sok kellemes órában volt itt részem s az itt léptenyomom tapasztalt kedvesség, szívesség és előzékenység az otthonosság érzetét váltotta ki bennem, pótolni hivatva az elhagyott otthont.

Hogy ezért hálámat szerény helyzetemhez mérten városunk iránt kifejezzem, enged meg, hogy Hozzád, mint minden nemes eszme lelkes felkarolójához átnyujtsak egy 800 koronás chequet azzal a rendelkezéssel, hogy ez összegből „Ujvidékfalván” egy ház épüljön. Az építési költséggel igénybe nem vett többletből a ház részére a legszelebbes berendezés is jedszhető lesz s ezt a többletet kérem erre a célra fordítani.

Fogadd kérlek kiváló tiszteltem őszinte nyilvánítását, mellyel vagyok

Ujvidék, 1915. szeptember 5.

készséges régi hived:

Joanovich Pál s. k.

miniszterelnöki miniszt. tanácsos.

Joanovich Pál miniszteri tanácsos meleghangú levele kétszeresen jól esik nekünk. A több mint egy év óta nálunk, városunkban időző miniszteri tanácsos oly szeretetreméltó elismeréssel adózik ittartózkodása idejének, hogy igazán örömmel olvassuk ki a leveléből, hogy Ujvidék az otthonosság érzetét váltotta ki belőle és pótolta az elhagyott otthont. És *Joanovich* Pál, aki Ujvidéken fellelte az elhagyott otthont helyettesítő környezetet, melegséggel, — nemeskeblű áldozatkészséggel siet másoknak, — ép Ujvidékfalvában, — az elpusztított otthon helyén új meleg hajlékot teremteni.

A nemes cselekedet egy közhivatalnok pályán, még oly magas és díszes állásban levőnél is, ragyogó példája a dicséretes hazafias áldozatkészségnek.

A lakóház berendezésére szánt adománya nemcsak fokozott mértékű adakozást, hanem egy igen okos eszmét is jelent, mert ezzel nemcsak hajlékot, hanem teljes otthont is adunk a Kárpátok mártírjainak.

Bizonyára a nemes cselekedet követőkre fog találni.

Hadimenetrend. Csütörtökön lépett újból életbe a budapest—zimonyi fővonalon és az ezzel kapcsolatos vicinális vasutakon a hadimenetrend. Ennek folytán további intézkedéseig Budapestre csak reggeli gyors és az éjjel 1/212 órákor induló személyvonat közlekedik, Budapestről a gyorsvonat d. u. és a személyvonat éjfélkor indul Ujvidék felé. Zombor felé a vonat reggel indul és Zomborból este 8-kor ér ide, az óbecsei vonalon a vonat d. e. 3/45-kor indul Ujvidékről, ellenonvatja déli 1/21-kor ér Ujvidékre.

A közigazgatási bizottság ülése. *Mathovits* Béla főispán a közigazgatási bizottság é havi ülését szeptember 14-ének d. e. 11 órájára hívta össze.

Ujvidék gabonaszükséglete.

A városi tanács, amint az *Ujvidéki Hirlap* már megírta, felhívta a város lakósságot gabonaszükségletének bejelentésére. A lakosság egyrésze eleget is tett a felhívásnak és a befolyt adatok összeállításán most dolgozik dr. *Kovacevics* Zsarkó rendőrkapitány. Megállapítható, hogy kb. 25.000 lakos szükségletéről kapott a tanács felvilágosító adatokat, de mintegy tizenötezeren feleslegesnek vélték a szükséges adatok beszoalátását, ami a tanács gondoskodó munkáját rendkívül megnehezíti. A városi tanács ezután utóljára hívja fel a még adatokat nem szolgáltatott lakósságot, hogy hétón délután 5 óráig jelentse be szükségletét, mert ellenkező esetben a tanácsnak nem lesz módjában ezek gabonaszükségletéről gondoskodni.

Közjegyzőhelyettesi kirendelés. A szegedi közjegyzői kamara dr. *Várnay* Ernő újvidéki közjegyző kérelmére, a ki mint szolgálaton kívüli honvéd huszárőhadnagy katonai szolgálatot teljesít, dr. *Gönczi* Ernő budapesti jólismert ügyvédet rendelte ki állandó helyettesül. Dr. *Gönczi* Ernő közjegyzői működését dr. *Várnay* Ernő irodájában már meg is kezdette.

A színházi zenekar. A szin- igazgatónak a legnagyobb gondja a színházi zenekar megszer- vezése. A kolozsvári, a miskolci színházak igazgatói úgy segítet- tek a bajon, hogy minden más hangszer mellőzésével zongorát állítottak be a zenekar helyére. **Füredi Béla**, az ambiciózus pécsi szinigazgató nagy fáradtsággal és még több költséggel összeállított egy bécsi jeles zenészekből álló zenekart, melynek csütörtökön kellett volna megérkeznie Ujvi- dékre. Ámde közbejött a hadi- menetrend és a zenészek hajón indultak el. Miután táviratozni nem lehet, nem tudni, hogy a zenészek jelenleg meddig jutot- tak, de remélhető, hogy ma-hol- nap megérkeznek.

A vasuti perronon tilos a tartózkodás. Ujvidéken a vasuti pályaudvarok perronjain és a va- suttesten való tartózkodás csakis az elutazó katonai és polgári egyé- neknek és ezeknek is csakis a beszállás jelzésétől fogva van megengedve. Az induló vonatba való beszállás jelzéséig a tartó- kodás csakis a várótermekben, az éttermekben és az előcsarnokban van megengedve. Az érkező vo- natokhoz a perronra való kilépés tilos. Az érkező vonatokból ki- szálló közönséget a kijárási ka- pupan kell bevárni. Perronjegyek nem adhatnak ki. A perronra való kilépésnél a menetjegy előmuta- tandó.

Jelenet a villamoson. Két le- ány ül egy keresztpadon. Szem- ben, a hosszú lócán, egy kato- natiszt, panyókára vetett köpeny- ben. Mellette egy baka. Ehez odafordul a tiszt és halkán mond neki valamit. A baka, akit vö- rös karpaszománja tisztiszolgának mutat, zsebkendőt vesz elő és odatartja a gazdája arca elé. Gyengéden megfogja az orrát, a melyet a tiszt a kendőbe fu. A két fruska vihog és kacarász ezen a látványon. A tiszt türi egy da- rabig, aztán feláll és egy moz- dulattal hátraveti a dolmányát. Bluzának mindkét ujja lankadtan, tartalom nélkül, zsebbe van gyö- mösölve. Az utasok megilletőd- nek, a tiszt pedig a két süldő leányra néz és azt mondja:

— Ugy, most tessék tovább kacagni, hölgyeim.

A legközelebbi megállónál a két leány halványan leszállott.

Korcsmaadók felebbezési tár- gyalása. A felszólamlási bizott- ság, amely az italmérők adójá- nak felebbezési tárgyalására van hivatva, **dr. Kassovitz Ármin** el- nök vezetése mellett csütörtökön és pénteken tartotta tárgyalását. A pénzügyigazgatóságot **Kohut**

Ödön pénzügyi s. titkár képv- iselte. A legtöbb felebbezés ered- ménytelennel járt, ami a bizottság működésére kedvező fényt derít.

A főgimnázium kapunyitása. Az ujvidéki kir. kath. magyar fő- gimnázium alsó osztályaiban f. hó 13-án kezdődik a tanítás, egyelőre délután 2—6 óráig a beltéri kath. elemi fiúiskola épü- letében.

Zongora kisorsolás. **Burg Dániel** ujvidéki polgártársunk a hely- beli Vöröskereszt Egyletnek egy „Miniatúr” zongorát ajánlkozott, melyet az egylet vezetősége ki- sorsolás alá bocsájt. A kisorsolás hatósági személy jelenlétében f. hó 19-én d. e. 10 órakor megy végbe a városháza kis tanácsster- mében.

Iskolanyitás. Az áll. felső ke- reskedelmi iskolában a tanítás f. hó 15-én reggel 8 órakor kez- dődik a saját épületében. Ugyan- ott nyílik 15-én d. u. 2 órakor az áll. női kereskedelmi szaktan- folyam.

A színház e heti műsora. Vasárnap d. u. „Kabaré”, este „Cigányszerelem”, hétfőn „A far- kas”, kedden és szerdán „Kávé- házy Konrád” (ujdonság), csütör- tőkön „A nagymama”, péntek és szombat „Van-e babája?” (uj- donság).

A török Vörös Félhold képes- levelezőlapjait 20 fillérért áru- sítja az Országos Bizottság (Budapest — Képviselőház).

Felelős szerkesztő és kiadó:

dr. Königstättler Ottó.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Buza-tér 5. szám.

34. szám.
kih. 1915.

Pastyán Gáborné ellen folya- matba tett kihágási ügyben az alufirott főkapitány meghozta a következő

ITÉLETET:

Pastyán Gáborné ujvidéki lakós az 1895. évi XLVI. t.-c. 3. §-ának c) pontjába ütköző kihágásban vétkesnek mondatik ki, s ezért a hivatkozott törvény szab. rende- let §-a alapján a kbt. 21. §. al- kalmazásával a jelen határozat jogerőre emelkedésétől számi- tandó 15 nap alatt végrehajtás terhével fizetendő, az 1901. évi XX. t.-c. 23. §-ában meghatá- rozott célokra fordítandó 10—10 korona pénzbüntetéssel büntette- tik, mely pénzbüntetés behajtha- tatlansága esetén 1—1 napi saját költségén kitöltendő elzárásra vál- toztatatik át. Köteles továbbá ugyancsak fenti idő s jog követ- kezmények terhével eljárás költ- ség címén 8 koronát dr. Decsy Dezső részére megfizetni. Ezen ítélet jogerőre emelkedése után

fenti törvénycikk 7. §-a alapján az „Ujvidéki Hírlap”-ban egyszer közzéteendő.

Indokok:

A vegyvizsgálat eredménye. Büntetett előélet.

Ujvidék szab. kir. város rend- őrfőkapitányi hivatala 1915. évi március 22-én.

Payerle

rendőrfőkapitány.

101. szám.

kih. 1915.

Ujvidék szab. kir. város taná- csa mint másodfoku rendőrbün- tető bíróság a mai napon tartott tanácsülésében felülbírálás alá vevén Pastyán Gáborné ujvidéki lakosnő terheltnek az ujvidéki rendőrkapitányi hivatal mint első- foku rendőri büntető bíróság

34/kih. 1915. számú ítélete ellen annak meghirdetésekor szóval be- jelentett felebbezését, a követ- kezően

ítélt:

A felebbezéssel megtámadott első foku ítéletet indokainál fog- va helyben hagyja.

Erről az elsőfokon eljár ható- ságot felebbező terhelt értesítése céljából az iratok elküldése mel- lett értesíti.

Ez ellen az ítélet ellen az R. B. Sz. 178. §-a értelmében to- vábbi felebbezésnek helye nem lévén, az ítélet végrehajtandó.

Ujvidék szab. kir. város taná- csának mint másodfoku rendőri büntető bíróság 1915. évi április hó 17. napján tartott üléséből.

Profuma Béla s. k.

polgármester.

Dr. GÖNCZI ERNŐ
dr. Várnay Ernő kir. közjegyző állandó helyettese működését Ujvidéken f. évi szeptember hó 1-én megkezdette s a feleket a hivatalos órák alatt a Zrinyi llona-utca 1. szám alatt levő hivatalos helyiségben fogadja.

**Ujvidék egyik legforgalma-
sabb utcájában levő uri ház
ELADÓ.
Cim a kiadóban.**